

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Спеціальність 073 «Менеджмент»

Допускається до захисту
завідувач кафедри менеджменту
 професор Ю. С. Гринчук
«18» грудня 2023 року

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

УПРАВЛІННЯ ВИРОБНИЧО-ГОСПОДАРСЬКОЮ ДІЯЛЬНІСТЮ МОЛОКОПЕРЕРОБНИХ ПІДПРИЄМСТВ ЗА МАТЕРІАЛАМИ ТОВ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ КОМБІНАТ»

Виконав: Шевченко Андрій Ярославович
прізвище, ім'я, по батькові,

підпис

Керівник: професор Гринчук Юлія Сергіївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Рецензент: доцент Гаврик Олеся Юріївна
вчене звання, прізвище, ім'я, по батькові

підпис

Я, Шевченко Андрій Ярославович, засвідчую, що кваліфікаційну роботу магістра виконано з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Біла Церква
2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЕКОНОМІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Спеціальність 073 «Менеджмент»

Затверджую

гарант ОПП «Менеджмент»

 професор Ю.С. Гринчук

«19» грудня 2022 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу магістра

Шевченку Андрію Ярославовичу

Тема: Управління виробничо-господарською діяльністю молокопереробних підприємств за матеріалами ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат»

Перелік питань, що розробляються в роботі: визначити специфічні чинники, які впливають на розвиток ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат»; здійснити оцінку фінансового-господарської діяльності досліджуваного підприємства за запропонувати шляхи її покращення; здійснити оцінку собівартості продукції та запропонувати заходи на її зниження, в тому числі і за рахунок запровадження заходів по підвищенню енергоефективності; здійснити оцінку формування сировинної зони, як основи розвитку підприємства та запропонувати заходи по оптимізації заходів по заготівлі молокосировини.

Вихідні дані (за необхідності) – звітність ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат».

Календарний план виконання роботи

Етап виконання	Період виконання	Відмітка про виконання
Огляд літератури	січень-лютий 2023	виконано
Теоретико-методична частина	березень-квітень 2023	виконано
Аналітична частина	травень-липень 2023	виконано
Рекомендаційна частина	серпень-вересень 2023	виконано
Оформлення роботи	жовтень 2023	виконано
Перевірка на плагіат	листопад 2023	виконано
Попередній розгляд на кафедрі	листопад 2023	виконано
Подання на рецензування	грудень 2023	виконано

Керівник

 професор Ю.С. Гринчук

Здобувач

(підпис) А.Я. Шевченко

Дата отримання завдання «19» грудня 2022 року

АНОТАЦІЯ

Шевченко А. Я. «Управління виробничо-господарською діяльністю молокопереробних підприємств за матеріалами ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат»

Визначено етапи аналізу ефективності виробничо-господарської діяльності суб'єкта господарювання з орієнтацією на досягнення мети його розвитку. Підвищення значень показників ефективності господарської діяльності підприємства вимагає здійснення пошуку резервів мінімізації витрат виробництва та підвищення цін на продукцію, головним чином за рахунок покращення її якості.

Проаналізовано показники динаміки і структури капіталу молокопереробних підприємств, що дають розуміння сучасних тенденцій формування капіталу.

Доведено, що на формування структури капіталу молокопереробного підприємства значно впливає законодавча і податкова база, кон'юнктура ринку, темп реалізації молочної продукції, стан сировинного ринку, прибутковість активів та ін.

Оцінено джерела формування капіталу молокопереробних підприємств України за останні роки, що підтвердило динаміку загальногалузевих показників, де превалюють власні кошти, довгострокові кредити банків та кредиторська заборгованість.

Запропоновано напрямки ресурсощадності, що передбачає запровадження посади енергоменеджера та запровадження системи бенчмаркінгу енергоефективності, що дозволить встановити відмінності у питомому споживанні енергії та оцінити розрив між порівнюваною компанією і компанією-еталоном. Визначено причини зміни питомого споживання, що дозволяє визначити і впровадити заходи з його зниження.

Кваліфікаційна магістерська робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел з 51 найменування, містить 25 таблиць, 12 рисунків. Основний зміст дипломної роботи викладено на 81 сторінці друкованого тексту.

Ключові слова: ефективність, виробничо-господарська діяльність, молокопереробне підприємство, ресурсощадність, енергоефективність.

ANNOTATION

Shevchenko Andrii "Management of production and economic activities of milk processing enterprises according to the materials of Bilotserkivskyi Milk Plant LLC"

The stages of the analysis of the efficiency of the production and economic activity of the economic entity with an orientation towards achieving the goal of its development are determined. Increasing the values of indicators of the economic activity of the enterprise requires the search for reserves to minimize production costs and increase the prices of products, mainly due to the improvement of their quality.

The indicators of the dynamics and capital structure of milk processing enterprises are analyzed, which provide insight into the current trends in capital formation.

It has been proven that the formation of the capital structure of a milk processing enterprise is significantly influenced by: the legislative and tax base, the market situation, the rate of sale of dairy products, the state of the raw material market, the profitability of assets, etc.

The sources of capital formation of milk processing enterprises of Ukraine in recent years were evaluated, which confirmed the dynamics of industry-wide indicators, where own funds, long-term bank loans and accounts payable prevail.

Areas of resource saving are proposed, which involves the introduction of the position of energy manager and the introduction of the energy efficiency benchmarking system, which will allow establishing differences in specific energy consumption and assessing the gap between the comparative company and the standard company. The reasons for the change in specific consumption have been determined, which makes it possible to determine and implement measures to reduce it.

The qualifying master's thesis contains three sections where theoretical and practical research is given. It consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources from 51 items, contains 25 tables and 12 figures. The main content of the thesis is presented on 81 pages of printed text.

Keywords: efficiency, production and economic activity, milk processing enterprise, resource saving, energy efficiency.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВА.....	6
1.1. Сутність розвитку підприємства та його видові характеристики.....	6
1.2. Методичний інструментарій оцінювання ефективності розвитку суб'єкта господарювання.....	10
1.3. Детермінанти забезпечення ефективності розвитку компанії в сучасних умовах господарювання.....	16
Висновки до розділу 1.....	19
РОЗДІЛ 2 ДІАГНОСТИКА ФІНАНСОВО–ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ТОВ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ КОМБІНАТ».....	20
2.1. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат».....	20
2.2. Оцінювання ключових індикаторів фінансово-господарської діяльності ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат».....	26
2.3. Діагностика ефективності розвитку підприємства та чинників його підвищення.....	36
Висновки до розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3 ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ ЕФЕКТИВНОСТІ РОЗВИТКУ ТОВ «БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МОЛОЧНИЙ КОМБІНАТ».....	48
3.1. Ідентифікація напрямів підвищення ефективності розвитку ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат».....	48
3.2. Обґрунтування економічної доцільності впровадження альтернативних проектів з метою підвищення ефективності розвитку ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат».....	51
3.3. Оцінювання та визначення шляхів мінімізації рівня управлінських ризиків ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат».....	59
Висновки до розділу 3.....	74
ВИСНОВКИ.....	75
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	77

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Ілляшенко О. В. Механізми системи економічної безпеки підприємства : монографія. Харків : Мачулін, 2016, 504 с.
2. Ткачова О. Ефективність державного управління: поняття та підходи до оцінювання. *Вісник Національної академії державного управління*. 2015. С. 30–37.
3. Романова Т. В. Чинники, що впливають на збільшення прибутку підприємств України в сучасних умовах. *Ефективна економіка*. 2015. № 4 URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3976>. 113
4. Ярославський А. О. Економічна ефективність діяльності підприємства: теоретичний аспект. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2018. №12. С. 174–177.
5. Савицька О. М., Салабай В. О. Особливості методології оцінювання ефективності та результативності в управлінні фінансово-господарською діяльністю підприємства. *Сучасні підходи до управління підприємством* : зб. тез доп. X Всеукр. наук.-практ. конф., 11 квіт. 2019 р. Київ : Політехніка, 2019. С. 152. URL : <http://conf.management.fmm.kpi.ua>.
6. Белей О. І. Побудова моделі призми ефективності торговельного підприємства. *Торгівля, комерція, підприємництво* : зб. наук. праць Львівської комерційної академії. 2015. Вип. 14. С. 16–20.
7. Швиданенко Г. О., Теплюк М. А., Декрет І. І. Забезпечення конкурентних переваг у контексті формування ресурсного портфеля підприємства. *Молодий вчений. Економічні науки*. 2016. № 12.1 (40). С. 1001–1005. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2016/12.1/236.pdf>.
8. Коваль Н. В. Дослідження якості та безпечності продукції молокопереробних підприємств України. *Інноваційна економіка*. 2012. № 12. С. 187-194.
9. Офіційний сайт ТОВ «Білоцерківський молочний комбінат» URL: <https://terrafood.ua/archives/factory/tulchinskij-maslosirzavod-2>

10. Коваль Н. В. Нормативно-правове регулювання якості та безпеки продукції молокопереробних підприємств України. *Інноваційна економіка*. 2012. №11. С. 75-82.

11. Grynchuk, Y. and Koval, N. (2020), "Improving the management of the milk market development to ensure food security of Ukraine", *Agrosvit*, vol. 11, pp. 37–41. DOI: [10.32702/2306-6792.2020.11.37](https://doi.org/10.32702/2306-6792.2020.11.37)

12. Коваль Н. В. Пріоритетні напрямки інвестування підприємств молокопереробної галузі. Зб. наук. праць Подільського державного аграрно-технологічного університету. Вип. 17. Кам'янець-Подільський : ПДАТА, 2009. С. 245 – 250.

13. Функціонування ринку молока і молокопродуктів: теорія, зарубіжна та вітчизняна практика: монографія / О. А. Шуст, О. М. Варченко, І. В. Гончарук та ін.; за ред. О. А. Шуст. Біла Церква : Білоцерківська книжкова фабрика, 2021. 296 с.

14. Ніколаєнко В. П. Комплексна оцінка фінансового стану підприємства. *Актуальні проблеми економіки*. 2016. № 6. С. 180–191.

15. Ященко В. Методи аналізу ймовірності настання банкрутства на підприємстві URL: <https://naub.oa.edu.ua/metody-analizu-jmovirnosti-nastannya/>

16. Бричко А. М. Ефективність діяльності молокопереробних підприємств на регіональному рівні. URL: <http://surl.li/qbwbz>

17. Савицька О. М., Салабай В. О. Збалансована система показників : вимір ефективності управління діяльністю підприємства. *Перспективні напрямки розвитку економіки, фінансів, обліку, менеджменту та права: теорія і практика: збірник тез доповідей міжн. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 9 березня 2019 р.)*. Полтава: ЦФЕНД, 2019. Ч. 1. С. 28–30.

18. Пан Л. В. Збалансована система показників (Balanced Scorecard – BSC) як інструмент ефективного управління стратегією організації URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8532/Pan_Zbalansovana_syste_ma_pokaznykiv.pdf.

19. На українському ринку з'явилося «кондитерське згущене молоко». URL: <http://www.avm-ua.org/uk/post/naukrainskomu-rinku-zavilosa-konditerske-zgusene-moloko?milkua=1>

20. Імпорт молочних продуктів: чи буде Україна з українським молоком? URL: https://www.ukrinform.ua/rubriceconomy/3213934-import-molocnih-produktiv-ci-bude-ukraina-z-ukrainskim_molokom.html

21. Виробництво і споживання згущеного молока в Україні скорочується/ URL: <https://infagro.com.ua/ua/2019/03/14/vasil-vintonyak-direktor-infagro-virobnitstvospozhivannya-zgushhenogo-moloka-v-ukrayini-skorochuyetsya/>

22. Діденко Є. О. Управління асортиментною політикою підприємства. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3910>.

23. Дослідження ринку молочної продукції UA ECONOMIC. Офіційний сайт. URL: <http://www.uaeconomic.com/ulens-1233-1.html>

24. Козак О. А. Розвиток молочної галузі в контексті забезпечення продовольчої безпеки України. *Економіка АПК*. 2018. № 2. С. 14–22.

25. Козак О. А. Оцінка ролі та значення молокопродуктового підкомплексу для вирішення продовольчого забезпечення та національної економіки. *Економіка АПК*. 2020. №11. С. 39–51.

26. Козак О. А., Грищенко О. Ю. Оцінювання регіональної конкурентоспроможності виробництва молока в Україні. *Економіка АПК*. 2020. №4. С. 34–42.

27. Мамчур В. А. Інституційно-економічний механізм розвитку ринку молока і молокопродуктів. *Економіка АПК*. 2017. № 4. С. 41–49.

28. Гурська І. С., Лук'янова М. М. Функціонування вітчизняного ринку молока та молочних продуктів. *Інноваційна економіка*. 2019. № 3–4. С. 30–39.

29. Федулова І. В. Ринок молочної продукції України: можливості та загрози. *Товари і ринки*. 2018. № 1. С. 15–28.

30. Місюк М. В., Заходим М. В. Розвиток ринку молока в контексті забезпечення продовольчої безпеки країни. *Економіка АПК*. 2021. № 1. С. 34–43.

31. Петриченко О. А. Аналіз тенденцій розвитку галузі молочного скотарства в ланці молокопродуктового ланцюга. *Економіка АПК*. 2018. № 5. С. 33–40.
32. Россоха В. В., Петриченко О. А. Виробництво і розподіл молока за обсягами та якісними і ціновими характеристиками. *Економіка АПК*. 2018. № 7. С. 27–36.
33. Мошковська О. А. Аналіз сучасного стану молокопереробного підкомплексу України, проблеми його розвитку та шляхів їх вирішення. *Агросвіт*. 2019. № 18. С. 16–23.
34. Тютюнник Ю. М., Дорогань-Писаренко Л. О., Тютюнник С. В. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Полтава : ПДАА, 2016. 430 с.
35. Економіка підприємства: навчальний посіб. / Н. М. Колпаченко, Ю. А. Сайчук, В. К. Аветісян та ін. Харків: Діса плюс, 2019. 277 с.
36. Гринчук Ю. С., Шемігон О. І., Терещенко О. А. Управління прибутковістю підприємства: теоретико-прикладні аспекти. *Ефективна економіка*. 2021. № 9. URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/9_2021/18.pdf
37. Стратегія підприємства: конспект лекцій / укладачі: І. Б. Дегтярьова, М. О. Харченко. Суми : Сумський державний університет, 2016. 80 с.
38. Архіпов Н. М. Еволюція концепцій ефективності підприємства. Економічний аналіз: зб. наук. праць. Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2017. Том 27. № 3. С. 159-165.
39. Череп А. В., Стрілець Є. М. Ефективність як економічна категорія *Ефективна економіка*. 2017. №1. С.1-4.
40. Давидов О. І. Проблеми та перспективи застосування показника економічної доданої вартості у вартісно-орієнтованому управлінні підприємствами. *Економічний аналіз*. 2017. Т. 27. № 3. С. 190–198.
41. Хівренко Т. А. Сутність поняття ефективності діяльності підприємства. *Розвиток європейського простору очима молоді: економічні, соціальні та правові аспекти*: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. молодих учених та студентів (м. Харків, 22 квітня 2016 р.). Харків : Вид-во «НТМТ», 2016. С. 128.

42. Фурс О. С. Поняття «ефективності» як економічної категорії. *Науково-технічний розвиток: економіка, технології, управління* : матер. ХІХ міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів і молодих вчених. Київ, 2021. С. 78-79.

43. Звіт про рух грошових коштів : Міжнародний стандарт бухгалтерського обліку 7. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

44. Цалко Т. Р. Система ключових показників ефективності як запорука ефективного управління бізнес-процесами в компанії. *Проблеми системного підходу в економіці*. 2019. Вип. 6 (74). С. 160–167.

45. Спільник І. В., Загородна О. М., Дерій В. А. Аналіз ефективності збутової діяльності. Економічний аналіз: зб. наук. праць. ТНЕУ. Тернопіль: ВПЦ ТНЕУ «Економічна думка» 2016. Вип. 24. № 2. С. 130–140.

46. Лавриненко Е. Т., Невмержицька С. М. Управління конкурентними перевагами підприємства. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*. 2018. № 6 (17). URL: <http://www.easterneurope-ebm.in.ua/index.php/17-2018-ukr>

47. Бугас В. В. Економічна сутність конкурентоспроможності та конкурентних переваг підприємства. *Modern Economics*. 2018. № 11 (2018). С. 34-37.

48. Бондаренко С. М. Ділова досконалість підприємств як фактор конкурентоспроможності національної економіки України. *Економічний простір*. 2016. № 116. С. 200-208.

49. Наукова та інноваційна діяльність України. Статистичний збірник. Київ: Державна служба статистики, 2019. 108 с.

50. Кульбач Ю. А. Механізм управління вартістю підприємства. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. № 23. С. 82–86.

51. Костирко Л. А., Велентейчик Л. Ю. Формування механізму управління капіталізацією підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2017. № 1 (25). С. 50–59.